

számú rétege. (L. Földtani Közlöny. III. kötet, 1873, pag. 115—116; VI. kötet, 1876, pag. 21, 23.)

A m. Földtani Társulat Választmányának üdvözlő irata:

„Ünnepet ülünk most, midőn Te, szeretett Vezérünk, immár hetvenedik születésnapodat töltöd be. A szellemi üdeség, a munka, a siker ünnepe ez. Mert míg az emberek hetven hosszú év terhével vállaikon, rendesen elkopnak, addig Te most is lelked, erőd teljében vagy. Pedig nem a gondtalan, vagy fáradalmaktól ment évek során jutottál el a mai naphoz. Dolgoztál Te, erődnek legjavát sem kimélve, szüntelen. Legifjabb korodtól kezdve a tudomány kimeríthetetlen tárai-
ból kincsre, kincset halmoztál s egyuttal hirdetted az igét, zengetted a tudomány himnusát szüntelen. Kezdetben szavad elhangzani látszott a nagy pusztaságban, de a Te hangod nem némult el, nem haboztál soha. Hitted, tudtad, hogy az őserő lüktet még a magyarban és ím, ma már ozerével állanak melléd, a kik Benned a mestert tisztelik. A nyomtatott betűk temérdekségében hosszú ösvény az, a melyet e mai napig magad után hagytál, mint el nem évelő nyomot és míg e közben nem egy nemzedék ért meg Melletted, addig Te ma is ifjú kedélylyel állasz a táborra növekedett magyar geologusok élén. Az a nagy szeretet, a melylyel tudományodban az örök természetet vizsgáltad, visszasugározza ím éltető melegét reád, mert lelked megőrizte fiatal fogékonyságát és a munka csak megacézolozott. Ragyogjon előtted továbbra is az igaz, szép és jó, e valóban három királynak fényes csillaga, mely a haladás révén a tudományos önállóság, a megváltás felé kalauzolt minket; mert a ki így él példádon okulva koros lesz ugyan, de öreg azért nem lesz soha. Éltessen még soká, soká és áldjon meg az Isten!»

Kelt Budapesten, 1892 márczius hó 14-én.

BÜCKH JÁNOS s. k.,
alelnök.

Dr. STAUB MÓRICZ s. k.,
első titkár.

HALAVÁTS GYULA s. k.,
Dr. ILOSVAY LAJOS s. k.,
KALECSINSZKY SÁNDOR s. k.,
Dr. KRENNER J. SÁNDOR s. k.,
L. LÓCZY LAJOS s. k.,
Dr. PETHŐ GYULA s. k.,

ZIMÁNYI KÁROLY s. k.,
másodtitkár.
PETRIK LAJOS s. k.,
T. ROTH LAJOS s. k.,
Dr. SCHAFARZIK FERENCZ s. k.,
Dr. SCHMIDT SÁNDOR s. k.,
S. SEMSEY ANDOR s. k.,
Dr. SZONTAGH TAMÁS s. k.,

a választmány tagjai.

A m. Földrajzi Társulat üdvözlő irata:

A magyarhoni földtani társulat f. hó 6-án ünnepi szakülésén fogja Nagyságodnak 70-ik születése napját megünnepelni s le fogja ez által legalább részben róhatni azon tartozását, melylyel Nagyságodnak ezen társulat érdekében hosszú éveken át kifejtett munkásságaért adós! Ámde nemcsak ez a társaság adósa Nagyságodnak, hanem sok más is s ezek közt a magyar földrajzi társaság is, melynek megalapításában s fejlesztésében Nagyságod bízgón közreműködött, s melynek

20 éves fennállása óta Nagyságod állandóan egyik legtevékenyebb választmányi tagja! Mi is örömmel ragadjuk meg tehát e szép alkalmat, hogy Nagyságod iránt táplált hálás érzelmeinknek kifejezést adjunk s biztosítjuk arról, hogy nagyon jól tudjuk, mennyivel tartozunk Nagyságodnak társaságunk iránt tartott meleg érdeklődéséért s azon megbecsülhetlen támogatásért, melylyel ügyünket mindenkor készségesen iparkodott előmozdítani.

Adja az ég, hogy Nagyságod még sokáig legyen a mienk, hogy példáján még sokáig buzdulhassunk, s hogy még sokáig lehessen igaz tiszteletünk tárgya! Legyenek e sorok Nagyságod iránti őszinte ragaszkodásunk kifejezői, s fogadja egyuttal legmelegebb üdvözetünket, melylyel vagyunk

Nagyságodnak
a magyar földrajzi társaság választmánya nevében
kész szolgálói:

Budapesten, 1892 április 4-én.

BERECZ ANTAL s. k.,
főtítkár.

LÓCZY LAJOS s. k.,
elnök.

A m. Földtani Társulat selmeczbányai fiókegyesületének üdvözlő irata:

A földtani társulat selmeczbányai fiókja az anyaegyesülettel ünnepli ma Nagyságod születése hetvenedik évfordulóját; tagjai megbizásából bátorkodom Nagyságod iránti őszinte mély tiszteletünk, szeretetünk és nagyrabecsülésünknek kifejezést adni és mindnyájunk ama óhajta tolmácsa lenni, hogy a mindenható Selmeczbánya geológiai viszonyai és a trachytoknak fáradhatlan buvárját, a jeles tanárt, a magyar geologia megteremtőjét és nestorát, DR. SZABÓ JÓZSEF-et hazánk és szakunk javára sokáig éltesse!!

HÜTL JÓZSEF s. k.

PÉCH ANTAL, nyug. miniszt. tanácsos és a selmeczbányai fiókegyesület volt elnökének üdvözlő sürgönye:

Minden jót és hosszú életet kíván őszinte, tisztelő barátod
Selmeczbányán, 1892 április 6-án.

PÉCH ANTAL s. k.

F. v. HAUER lovag, a bécsi cs. és kir. természetrajzi udvari muzeum intendansának üdvözlő sürgönye:

Dem Collegen im Amte in treuer Freundschaft die herzlichsten Glückwünsche. Wien am 6. April 1892.

FRANZ VON HAUER m. p.

CSEH LAJOS a selmeczbányai fiókegyesület titkárának üdvözlő irata:

Nem mulaszthatom el ez ünnepies alkalommal Nagyságod elé születése 70-ik napjára teljes szivemből eredő őszinte, jó kívánalmaimmal járulni. A jó Isten tartsa meg még számos éven át jó egészségben és ép erőben, hogy családjának és a geológiai tudománynak, melynek terén oly kitűnően működött és nemzetünk díszévé vált, még tovább maradjon meg.

Ez alkalommal egyszeremind kérom, engem továbbra is jó indulatában megtartani. Büszke leszek mindenkor arra, mondhatni azt, hogy Nagyságod tanítványa voltam és hogy gyakorlati geológiai felvételeinél közreműködhettem.

Maradok Nagyságodnak hálás köszönettel mindenkor kész szolgálója
Selmeczbányán, 1892 április hó 5-én.

CSEH LAJOS s. k.,
a selmeczbányai fiókegyesület titkára.

Dr. KOCH ANTAL, a kolozsvári egyetem c. i. rektorának üdvözlő sürgönye:
Hálás tanítványaid és tisztelőid a távolból üdvözölnek és az ünneplő tarsaság jó kívánságait visszhangozzák. Kolozsvártt, 1892 április hó 6-án.

KOCH ANTAL s. k.

HOFMANN RAFAEL a körmőczbányai Károly- és Városi bányák vezérigazgatójának üdvözlő sürgönye:

Kérlek*) a nagyrabecsült jubilánsnak, SZABÓ tanár úrnak mély hódolatomat és legszivélyesebb üdvözleteimet átadni. Bécsben, 1892 április hó 6-án.

HOFMANN RAFAEL s. k.

A HERCZEGHALMI ARTÉZI KÚT.

HALAVÁTS GYULÁ-tól.**

(Egy táblával.)

Herczeghalom a neve annak a Pestmegye Ny-i szélén, a magyar államvasutak hasonló nevű állomása közelében fekvő majornak, melynek főterén víznyerése czéljából 1877—1879-ben mélyesztették le azt a 251,7 m mély fúrólyukat, mely e sorok tárgya, s mely igen érdekes adatokat szolgáltat a Budai-hegység s a Vértes közt elterülő, szeliden hullámos dombvidék földtani viszonyainak ismeretéhez.

Herczeghalmán a fúrás munkálatok még a kezdet nehézségeivel küzdöttek. A fúróeszközök, valamint a fúrósövek az Esztergom melletti hg. Metternich-féle uradalmi bányatelepről szereztettek be és csak később, a szükséghez képest pótolattak újakkal, a viszonyoknak jobban megfelelőekkel. Az önkezelési munka természetéből kifolyólag olyan takarékoságot tartottak szem előtt, mely később nagy pénzáldozatokat vont maga után, minthogy az előre meg nem állapított mélység elérésével többször kellett a fúróállványt s a hajtógépeket erősebbé tenni. A csöbeszerzési költségek megkiméltése végett gyakran cső nélkül tetemes mélységre fúrtak le, minek a következménye az omlás lett, mely a fúrót betemette. Ennek a kiszabadítása csak külön e czélra szerkesztett eszközökkel, sok vesződség s elpocsékolt idő után sikerült.

Magát a fúrást 1877 évi április 28-án kezdték meg és 251,70 m mélységben 1879 évi április 25-én fejezték be.

A fúrást 295 mm külső átmérőjű csövekkel kezdték, melyek 33,43 m-ig értek. Folytatták 240 mm külső átmérőjű csövekkel, melyek 189,46 m-ig sülyedtek. Ebbe jött a harmadik, 182 mm külső átmérőjű csövezet, mely 243,26 m-ig ér le, azon tul a fúrólyuknak 251,70 m mélyen levő fenekéig nem volt az kicsövezete.

* BÖCKH JÁNOS alelnökhöz címzett távirat. — Szerk.

** Előadta az 1892. márczius 2-án tartott szakülésben.